

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy, soudkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudce JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **H. H. D.**, zast. JUDr. Irenou Slavíkovou, advokátkou se sídlem Wenzigova 5, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 11. 2018, č. j. OAM-544/ZA-ZA11-HA10-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 7. 2021, č. j. 13 Az 73/20218-39,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a dosavadní průběh řízení

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 6. 11. 2018 neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

[2] Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, kterou Městský soud v Praze v záhlaví označeným rozsudkem zamítl.

[3] Městský soud shledal, že žalovaný se zabýval skutečnostmi, jež v průběhu správního řízení vyšly najevo, jakož i tvrzeními žalobce. Žalobce jasně deklaroval, že se do země původu nechce vrátit kvůli svému dluhu. Ekonomické potíže v zemi původu však nemohou být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Případ žalobce není nijak odlišný od situace, kdy by dlužil peníze jakýkoliv jiný občan Vietnamu, a není důvodem pro udělení žádné z forem mezinárodní ochrany. Městský soud rovněž poukázal

na skutečnost, že žalobce tuto žádost podal až v situaci, kdy přišel o pobytové oprávnění v důsledku páchaní opakované trestné činnosti na území České republiky.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce („stěžovatel“) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“), a domáhá se jeho zrušení.

[5] Stěžovatel kasační stížnost považuje za přijatelnou, přesah vlastních zájmů spatřuje ve své osobní a rodinné situaci, která mu bez významného nebezpečí neumožňuje návrat do země původu. Obává se o život a své zdraví za současné covidové celosvětové krize, neboť ve Vietnamu chybí základní lékařská péče o covidem postižené pacienty, nejsou zde testy a ani neprobíhá pro nedostatek vakcín očkování, a stěžovatel z hlediska věku již patří do rizikové skupiny občanů. Vzhledem k jeho předchozímu opakovanému odsouzení za trestnou činnost mu nikdy nebude povoleno se do ČR vrátit k rodině syna a partnerky, se kterou má dlouhodobý vztah a která má v ČR povolen trvalý pobyt. Tyto skutečnosti měly být zohledněny v úvahách soudu o možnosti udělení humanitárního azylu. Podle stěžovatele nebylo přihlédnuto ke všem aspektům této možnosti. Jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu uvedl jednak svůj věk a jednak skutečnost, že v domovské zemi má vysoký dluh z roku 2009 z neúspěšného podnikání, který narostl v přepočtu do částky 50 milionů Kč. Má obavy o svoje zdraví a život, které ohrožují jeho věřitelé, a je přesvědčen, že by jej státní orgány nechránily od závažné újmy. I kdyby se přestěhoval do jiné části státu, věřitelé by jej našli i tam. S ohledem na korupční jednání je se domnívá, že by s věřiteli spolupracovaly i orgány policie, místo toho, aby jej ochraňovaly. V jeho nepřítomnosti byla terčem vydírání věřitelů jeho matka, pokud by se vrátil, byl by předmětem útoku on.

[6] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že ji považuje za nedůvodnou a souhlasí se závěry městského soudu. Odkázal na své rozhodnutí, obsah správního spisu a odůvodnění rozsudku městského soudu. Jde-li o neudělení humanitárního azylu, žalovaný má za to, že se zcela dostatečně vypořádal s tím, zda byly splněny podmínky pro jeho udělení. Stěžovatel má v České republice pouze syna, kterému bylo ukončeno povolení k pobytu a stanovena lhůta k vycestování, a další členové jeho nejbližší rodiny žijí v zemi původu. Kasační stížnost žalovaný navrhuje odmítnout pro nepřijatelnost, případně zamítnout.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti nejprve hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná a podaná oprávněnou osobou, zastoupenou advokátem. Jedná se však o věc, v níž před městským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, a proto se Nejvyšší správní soud podle § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního kasační soud podrobně

pokračování

vyložil již v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS., ve kterém vymezil typové situace, v nichž je kasační stížnost přijatelná. O přijatelnou kasační stížnost se dle tohoto rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí městského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[8] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že v případě stěžovatele podmínky přijatelnosti kasační stížnosti splněny nejsou. Sám stěžovatel spatřuje přijatelnost kasační stížnosti ve své osobní a rodinné situaci, která mu bez významného nebezpečí neumožňuje návrat do země původu, jakož i v nedostatečném posouzení možnosti udělení humanitárního azylu. Kasační soud však žádné pochybení městského soudu, zvláště má-li být zásadní, neshledal a nenalezl ani jiné důvody pro přijatelnost kasační stížnosti. K nenaplnění předpokladů pro udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu se městský soud vyjádřil v odst. 18 a násl. napadeného rozsudku, v němž se jednak přiklonil k závěrům žalovaného (ke správnosti takového postupu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 - 130) a nad jejich rámec doplnil i svoje vlastní úvahy, jimiž správnost závěrů žalovaného potvrdil. Neopomněl se vyjádřit ani k možnostem udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu (viz odst. 21 a 22 napadeného rozsudku) a pojednal také o důvodech pro neudělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu (viz odst. 23 napadeného rozsudku).

[9] Stěžovatel založil žádost o mezinárodní ochranu na svých obavách z pronásledování ze strany soukromých osob (věřitelů). K otázce pronásledování nestátními aktéry a požadavkům účinnosti ochrany v zemi původu však již existuje početná judikatura kasačního soudu, s níž je napadený rozsudek v souladu (viz např. rozsudky ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 3 Azs 48/2008 - 57, ze dne 24. 11. 2016, č. j. 5 Azs 251/2016 - 19, nebo ze dne 15. 2. 2017, č. j. 1 Azs 312/2016 - 31 a další). Podle ní musí u soukromých osob jako původců pronásledování nebo vážné újmy přistoupit k samotnému pronásledování také záměrná nečinnost státních orgánů či jejich neschopnost poskytovat ochranu před původci pronásledování (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41, ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 49/2007 - 68, nebo ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 - 62).

[10] Vyhrožování ze strany soukromých osob nelze považovat za pronásledování nebo vážnou újmu ve smyslu zákona o azylu, jestliže ze zpráv, které byly podkladem pro rozhodnutí správního orgánu, vyplývá, že politický systém v zemi původu dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti nebyly v řízení vyvráceny (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 10. 2008, č. j. 4 Azs 38/2003 - 36). Jak uvedl městský soud v projednávané věci, v případě stěžovatele státní orgány neodepřely poskytnutí ochrany. Stěžovatel se nepokusil své problémy řešit v zemi původu a nebylo zjevné, že by státní orgány nebyly schopny a ochotny mu v jeho situaci pomoci (obdobně např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2020, č. j. 10 Azs 229/2020 - 32).

[11] Pokud jde o důvody pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, zákonodárce zde zvolil kombinaci neurčitého právního pojmu „*případ hodný zvláštního zřetele*“ a následného správního uvážení (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004 - 72, publ. pod č. 375/2004 Sb. NSS, nebo rozsudek ze dne 28. 1. 2015, č. j. 1 Azs 200/2014 - 27, publ. pod č. 3200/2015 Sb. NSS). Na jeho udělení není právní nárok. Správní soudy přezkoumávají v souladu s § 78 odst. 1 druhou větou s. ř. s. posouzení důvodů pro udělení humanitárního azylu žalovaným pouze z toho hlediska, zda žalovaný nepřekročil meze svého správního uvážení či zda jej nezneužil (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48), nemohou však jeho uvážení bez dalšího nahradit vlastní úvahou. Smysl humanitárního azylu spočívá v tom, že žalovaný má možnost poskytnout azyl i v situacích, na něž důvody uvedené v § 12 a § 13 zákona o azylu nedopadají. Může tak reagovat na takové situace, které v době přijímání zákona o azylu nebyly jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu předvídatelné a v nichž by bylo přesto nehumánní azyl neposkytnout (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55). Městský soud považoval hodnocení učiněné žalovaným za dostatečné. Současně uvedl, že stěžovatel v České republice má pouze syna, kterému bylo ukončeno povolení k pobytu a stanovena lhůta k vycestování a další členové jeho nejbližší rodiny žijí v zemi původu, nebyl tak naplněn neurčitý právní pojem „*v případě hodném zvláštního zřetele*“, aby mohl být otevřen prostor pro správní uvážení žalovaného, zda humanitární azyl udělit, či nikoliv. Nejvyšší správní soud žádné pochybení, které by bylo způsobilé založit přijatelnost kasační stížnosti, v odůvodnění městského soudu neshledal.

[12] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tedy poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uvedené v kasační stížnosti a tento soud neshledal žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Proto kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104 odst. 1 s. ř. s.

[13] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Soud o nákladech nerozhodoval podle § 60 odst. 3 s. ř. s., přestože kasační stížnost odmítl, a to s ohledem na závěry usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS (srov. obdobně usnesení ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28). Stěžovatel s kasační stížností nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává, neboť náklady mu nad rozsah jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. ledna 2022

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu